

گرانی کاغذ و نگرانی ما!

... مهندس امیر شیری
عضو شورای سردبیری

نشریات است اما یکی از این عوامل به حساب می آید و گرانی های اخیر موجب افزایش قیمت سایر این عوامل نیز شده است؛ یعنی قیمت زینک و سایر هزینه های چاپ، صحافی، سلفون کشی و خدمات مربوط به چاپ و نشر همه گران شده اند و در این میان قیمت کاغذ

افزایش شگفت انگیز قیمت کاغذ نگرانی های بسیاری را در زمینه نشر و فعالیت های فرهنگی و تبلیغاتی مرتبط با این حوزه ایجاد کرده است. کسانی که آشنایی بیشتری با حوزه چاپ و نشر دارند، می دانند که کاغذ گرچه مهم ترین عنصر در صنعت چاپ کتاب و

در لحظه خبردار شوید
www.panjereh-iranian.ir

اقتصاد آشفته ما تا سقوط این کالای استراتژیک به عمق فاجعه، فاصله بسیار کوتاهی بوده است. شاید در نگاه اول، «سقوط» و «عمق فاجعه» گزاره‌های هولناکی به نظر برسند و شما فکر کنید از آنها بهره برده‌ایم تا توجه‌ها را به این گزارش جلب کنیم؛ اما اگر ذره‌ای گمان می‌برید شلوغش کرده‌ایم، شما را ارجاع می‌دهیم به اخبار و گزارش‌هایی که حکایت از افزایش ۴۰۰ تا ۶۰۰ درصدی قیمت کاغذ و زینک در چندماهه اخیر داشته است درحالی‌که در برخی مواقع این اقلام با همین قیمت‌های نجومی هم کمیاب و نایاب بودند. نوسان قیمت‌ها در بازار همه فعالان این صنف را کلافه کرده است. نیمه بهمن قیمت کاغذ از هر بند

برای افزایش نیازمند عوامل متعددی است. افزایش قیمت نشریات و مجلاتی که در زمینه‌های متفاوتی مانند تبلیغات و آگهی‌های تخصصی فعالیت می‌کنند به‌مراتب پیچیده‌تر است و افزایش قیمت تعرفه‌های این محصولات روند سخت‌تری دارد. چراکه مصرف‌کننده نهایی در بیشتر موارد عملاً پولی بابت محصولی که دریافت می‌کند پرداخت نمی‌کند و سفارش‌دهنده آگهی نیز محصول نهایی را چندان مصرف نمی‌کند و از کم و کیف این مسائل تا حدود زیادی بی‌خبر است. به همین دلیل قانع کردن افراد و شرکت‌هایی که تبلیغاتشان را در این نشریات منتشر می‌کنند کار بسیار سختی است. فاصله به صدا درآمدن زنگ خطر برای کاغذ در

در گرانی پیش‌تاز بوده و بیشتر به چشم آمده است. پیش‌از این هم با افزایش‌های ناگهانی در زمینه قیمت کاغذ روبه‌رو بوده‌ایم. چه زمانی که یارانه کاغذ حذف شد و چه هنگامی که دلار حدود هزار تومانی یک‌باره به بیش از ۳ هزار تومان رسید کاغذ گران شد. آن گرانی یک‌باره بود و با توقف آن روند، آثار آن نیز کم‌کم تحلیل رفت و قیمت کاغذ تعدیل شد؛ اما وضعیت اخیر کاغذ به‌گونه‌ای دیگر است و هنوز این افزایش ادامه دارد. افزایش قیمت کاغذ و مقوا موجب بی‌ثباتی در بازار نشر و برخی صنوف مرتبط شده است. همه این اتفاقات در حوزه‌ای رخ داده که قیمت محصول تمام‌شده به سهولت افزایش نمی‌یابد و قیمت کتاب و نشریات

۴۰۰ هزار تومان به حدود ۳۸۰ هزار تومان کاهش پیدا کرد و بعد از تعطیلات جشن سالگرد پیروزی انقلاب، بدون هیچ دلیل روشن و مشخصی دوباره قیمت کاغذ به بندی ۴۰۱ هزار تومان افزایش پیدا کرده و در مواردی شنیده شده که کاغذ تحریر تا بندی ۴۲۰ هزار تومان هم قیمت گذاری شده است. کسی دلایل این اوج و فرودها را نمی داند اما چیزی که روشن است افزایش ۵۰۰ درصدی قیمت کاغذ در مقایسه با سال گذشته است و این یعنی کاغذ از هر کالای اساسی دیگری که ارز یارانه‌ای دریافت می کند، افزایش قیمت بیشتری طی یک سال گذشته داشته و هر ورق کاغذ تحریر تقریباً ۸۵۰ تومان قیمت پیدا کرده است. کاغذهای دیگری مثل کاغذ گلاس که نمی دانیم بر اساس چه منطقی جزء کالاهای لوکس نیز قلمداد شده است! افزایش قیمت بسیار بیشتری داشته به گونه‌ای که از کیلوئی ۳۵۰۰ تومان در ابتدای امسال به قیمت کیلوئی ۲۵۰۰۰ تومان در اسفندماه رسیده است. نکته اینجاست که اهالی صنعت نشر هیچ پیش بینی مشخصی درباره آینده ندارند و مشخص نیست که آیا در سال آینده دوباره شاهد افزایش قیمت‌ها و کمبود آن‌ها در بازار خواهیم بود؟

قیمت کاغذ در صدر تورم

واردکنندگان کاغذ ارز یارانه‌ای می گیرند تا با افزایش نرخ ارز، قیمت این محصول فرهنگی و استراتژیک افزایش پیدا نکند اما در تمام این سال‌ها نتیجه برعکس بوده و هر قدر دولت بیشتر تلاش کرده، نتیجه بدتر شده و قیمت کاغذ افزایش بیشتری یافته است. کاغذ تحریر سال قبل در همین زمان حدود ۸۰ هزار تومان قیمت داشته و حالا به حدود ۴۰۰ هزار تومان رسیده و این یعنی تورم ۵۰۰ درصدی رخ داده و می توان مدعی شد کاغذ بیشتر از هر کالای اساسی دیگری با افزایش قیمت مواجه شده، درحالی که دولت ساماندهی کاغذ را در دستور کار قرار داده، سامانه ثبت سفارش راه اندازی کرده و به موازات آن تلاش‌هایی برای دستگیری سلاطین کاغذ صورت گرفته است!

برخی ناشران با دخالت‌های دولت در بازار کاغذ مخالف هستند و بسیاری دیگر هیچ دلیل روشن و مشخصی برای نوسانات ارز پیدا نمی کنند و کسی نمی داند چرا بازار کاغذ از قواعد عرضه و تقاضا پیروی نمی کند و اتفاقاتی که در این بازار رخ می دهد با هیچ کدام از تئوری‌های علم اقتصاد هماهنگ نیست.

روند صعودی قیمت زینک

زینک یکی دیگر از کالاهای مهم و اساسی است که در صنعت نشر نقش زیادی دارد. نوسانات قیمت‌ها در صنعت چاپ و نشر شامل حال زینک هم شده و این محصول با افزایش قیمت ۴۰۰ درصدی

همراه بوده است.

غلامرضا شجاع، مدیرعامل شرکت تعاونی لیتوگرافان عنوان کرد: در گذشته متأسفانه زینک در اولویت کالاهای اساسی نبود ولی با حمایت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاون فرهنگی این وزارتخانه توانستیم زینک را در فهرست کالاهای اساسی ببریم و به همین منظور ارز دولتی برای واردات زینک در اختیار تعاونی لیتوگرافان و دیگر واردکنندگانی که سابقه واردات داشته‌اند قرار داده شده است.

وی ادامه داد: زینک کالای مهم و استراتژیکی در صنعت چاپ و نشر و مطبوعات کشور به شمار می آید و حتی می توان گفت که از کاغذ هم اهمیت بیشتری دارد، زیرا در داخل کشور مقدار کمی کاغذ تولید می شود و حتی می توان از کشورهای همسایه هم تامین کرد اما در داخل کشور زینک تولیدی نداریم همچنین کشورهای اطراف ما نیز تولیدکننده زینک نیستند.

شجاع با بیان اینکه بیش از ۸۵ درصد مکتوبات و کارهای چاپی نیازمند زینک افست هستند، گفت: اگر همه تهران هم انبار کاغذ باشد و مشکلی در تامین آن وجود نداشته باشد اگر زینک در کشور نباشد تمام این کاغذها بدون استفاده می شوند و به همین دلیل تامین زینک مورد نیاز صنف اهمیت ویژه‌ای دارد.

وی تاکید کرد: شرکت تعاونی لیتوگرافان از مردادماه امسال پروفرا آماده کرده بود و جنس نیز از سوی تولیدکننده چینی به گمرک ارسال شده بود اما از آنجایی که نتوانستیم به چین ارز بفرستیم، محموله ۷۵ روز در بندرعباس ماند و چینی‌ها جنسشان را پس گرفتند و به دبی فروختند.

شجاع با بیان اینکه در سال حدود ۳ میلیون مترمربع زینک در کشور مصرف می شود، گفت: دو ماه است که ۳۰۰ هزار مترمربع زینک که یک دهم مصرف یک سال کشور است ثبت سفارش شده است و برای بهره‌مندی این کالا از ارز دولتی موضوع در کارگروه زینک که زیرمجموعه کارگروه کاغذ است مطرح شد و طبق دستور هیات دولت زینک به گروه یک منتقل شد و توانستیم از ارز دولتی استفاده کنیم.

وی یادآور شد: زمانی که به زینک فهرست کالای اولیه رفت اقدامات خود را برای واردات زینک آغاز کردیم و اکنون بیش از یک ماه است که بانک مرکزی پروفراهای تعاونی لیتوگرافان ایران را تایید و به بانک عامل اعلام کرده است. در کل می توان گفت که همه کارهای ضروری انجام شده است و هر زمان که بانک مرکزی پول را به خارج از کشور ارسال کند زینک به کشور وارد می شود.

انتشار اخبار صنعت پنجره به صورت رایگان می باشد

www.panjereh-iranian.ir

تازه‌ترین اقدامات

گرچه ناشران و اهالی صنعت چاپ و نشر تماشاگر شرایط موجود هستند و احتمالاً به فکر راهکارهای انفرادی و شخصی برای بهبود کسب‌وکارشان هستند، دو برنامه جدی اجرا شده است. برنامه اول برخورد و دستگیری محرکان است که طبق آخرین خبرها همچنان ادامه دارد و یکی از آخرین موارد آن کشف ۲۵ تن کاغذ احتکار شده در شهرستان صحنه است. یکی دیگر از اقدامات صورت گرفته در جهت ساماندهی وضعیت بازار کاغذ، تغییر ارز واردات کاغذ بوده است.

اداره کل مطبوعات و خبرگزاری‌ها اواسط ماه جاری اعلام کرد بعد از هماهنگی‌های صورت گرفته با بانک مرکزی، شرکت‌های متقاضی ورود کاغذ با ارز دولتی می‌توانند با تغییر نوع ارز درخواستی خود به «یوان»، «درهم» و «روبل»، معادل یورویی آن را در کمترین زمان ممکن دریافت کنند. گویا این اداره کل وعده داده با تغییر نوع ارز واردکنندگان می‌توانند ظرف سه روز ارزهای نامبرده را دریافت کنند. درحالی‌که پیش‌ازاین، بیشتر از سه ماه برای تغییر نوع ارز و دریافت آن صرف می‌شد.

وزارتخانه‌های صمت و ارشاد از نحوه واردات کاغذ گزارش دهند

نماینده مردم تهران در مجلس با انتقاد از گرانی بیش‌ازحد کاغذ نشر و مطبوعات از وزارتخانه‌های صمت و ارشاد خواست که در رابطه با نحوه واردات و توزیع کاغذ گزارش دهند.

مصطفی کواکبیان در نشست علنی روز دوشنبه، ۱۳ اسفند مجلس شورای اسلامی در تذکر شفاهی گفت: گرانی بسیار سرسام‌آور شده و هر صنفی نیز یک وزارتخانه متولی دارد، به‌طوری‌که اگر نرخ پراید به‌اندازه هلی‌کوپتر افزایش یابد، وزارت صمت باید پاسخگو باشد و اگر گوشت گران شود، وزارت جهاد کشاورزی باید پاسخ دهد، اما اهالی رسانه و مطبوعات که قرار است زبان مردم باشند، نمی‌دانند که با کجا باید مراجعه کنند. نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی خطاب به علی‌مطهری نایب‌رئیس مجلس ادامه داد: هم‌اکنون هر کیلو کاغذ مطبوعات بیش از ۱۲ هزار تومان افزایش پیدا کرده است، بنابراین شما که دست‌اندرکار انتشارات هستید، پاسخ دهید که قیمت هر بند کاغذ تا چه اندازه باید بالا برود تا اهالی نشر دانشان درآید؟

این نماینده مردم در مجلس دهم تصریح کرد: کاغذ نشر و مطبوعات از جمله کالاهای اساسی محسوب می‌شود، بنابراین وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و فرهنگ و ارشاد اسلامی باید از نحوه واردات کاغذ و نحوه توزیع آن به مردم گزارش دهند.

است اما در این باره هم دو نکته مهم وجود دارد: نکته اول این‌که برخی ناشران کتاب‌هایشان را با کاغذ یارانه‌ای منتشر و مانند سایر کتاب‌ها قیمت‌گذاری و عرضه می‌کنند گویی کتاب‌ها را با کاغذ آزاد منتشر کرده‌اند. نکته دوم این‌که عدالت در تخصیص کاغذ رعایت نمی‌شود و مثلاً ناشران کتاب‌های کمک‌درسی چون چاپ بیشتری دارند، کاغذ بیشتری دریافت می‌کنند و کتاب‌هایی منتشر می‌کنند که در هر صورت و با هر قیمتی توسط دانش‌آموزان خریداری می‌شود درحالی‌که ممکن است کتاب‌های ادبی و رمان‌ها به راحتی فروخته نشوند.

باوجود این مشکلات، ناشران از عملکرد سامانه ثبت سفارش راضی هستند و معتقدند حداقل فایده سامانه ثبت سفارش این است که می‌توانند کاغذ را به قیمت مناسب تهیه کنند اما گویا این سامانه پاسخگوی نیاز همه ناشران نیست چراکه تعداد ناشران و میزان درخواست‌ها زیاد است و دولت نمی‌تواند از عهده برآورده کردن تمام تقاضاها برآید. این وضعیت ناشرانی است که در بخش کتاب فعالیت می‌کند حال ببینید سایر مشاغلی که به‌نوعی با کاغذ و چاپ سروکار دارند و چنین امتیازاتی هم ندارند چگونه باید با این افزایش قیمت‌ها به فعالیتشان ادامه دهند.

وی با بیان اینکه قیمت زینک را سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان تعیین می‌کند، توضیح داد: این زینک‌ها با نظارت و دستور وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری تعاونی لیتوگرافان توزیع خواهند شد و شرکت ما و واردکنندگان دیگر تعهد محضری به ارشاد داده‌ایم که بدون اجازه ارشاد هیچ زینک و کاغذی فروخته نشود. شجاع همچنین از گرانی ۳۵۰ تا ۴۰۰ درصدی زینک سخن گفت و افزود: اگر زمینه‌ای فراهم شود که فهرست زینک دولتی تا آخر بهمن‌ماه ارسال شود می‌توانیم به لیتوگرافان، مطبوعات و ناشران قول بدهیم که فروردین‌ماه سال آینده زینک با قیمت مناسب توزیع خواهد شد و اولویت با کسانی است که این زینک را پیش‌خرید کرده باشند و بعید می‌دانم زینک ما به کسانی که پیش‌خرید ندارد زینک داده شود.

نشر، گنگ و خواب‌زده

گرانی افسارگسیخته کاغذ و زینک، صنعت نشر را به خواب و رخوت فروبرده و صدایی از جایی بلند نمی‌شود. ناشران انگار به امید معجزه نشست‌اند. دولت از ناشران خواسته برای دریافت کاغذ در سامانه مخصوص ثبت سفارش نام‌نویسی کنند و گویا از این طریق کاغذ موردنیاز با قیمت مناسب در اختیار ناشران قرار گرفته

